

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001240

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-03-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ДТЕУ від 24.05.2024 № 1356

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабаджян Гаяне Бабаджанівна

2. Haiane Babadzhanian

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6048-8787

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 08-05-2024

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.055.069

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.01

Тема дисертації:

1. Правове забезпечення саморегулювання господарсько-торговельної діяльності
2. Legal support of self-regulation in economic and trade activity

Реферат:

1. Дисертація є комплексним дослідженням питань правового забезпечення саморегулювання господарсько-торговельної діяльності, враховуючи активізацію євроінтеграційного вектору та пов'язані з цим фактори економічної діяльності. Актуальність та наукова новизна дослідження зумовлена тим, що після проголошення незалежності України не було прийнято системного законодавства, яке врегулювало би суспільні відносини, пов'язані із саморегулюванням, саморегулюванням господарсько-торговельної діяльності, сфери оптової та роздрібної торгівлі, а також порядком утворення, реєстрації, діяльності та припинення саморегулювальних організацій. Дослідження показало, що для суб'єктів господарювання, споживачів та громадянського суспільства саморегулювання є корисним та ефективним способом регулювання відносин у господарсько-торговельній діяльності. Досліджено теоретичні засади саморегулювання господарсько-торговельної діяльності, зокрема поняття, ознаки, види, засоби. Встановлено, що саморегулювання господарсько-торговельної діяльності (далі – ГТД) – це унікальна, складна система відносин, в якій сторони самостійно створюють, обирають для себе правила поведінки та

виконують їх, покладаючись на взаємну добросовісність та доброчесність. Саморегулювання господарсько-торговельної діяльності має свої особливості виходячи із виду торгівлі (оптова, роздрібна, внутрішня, зовнішня), місця її здійснення, товарної спеціалізації, відповідно до якої здійснює діяльність суб'єкт господарювання, сторони договору тощо. Значна увага присвячується взаємодії саморегулювання ГТД з державним регулюванням, співрегулюванням. Запропоновано внесення змін до Господарського кодексу України, які закріпили би засади саморегулювання господарсько-торговельної діяльності. До нормативних засобів саморегулювання ГТД віднесено: господарський договір, типовий договір, меморандум, звичай ділового обороту (торгівлі), установчі документи підприємств, локальні акти СРО, етичні кодекси, кодекси практик, тощо. До організаційних або інституційних засобів саморегулювання – саморегулівні організації, громадські об'єднання, господарські об'єднання, біржі (товарні біржі), торгово-промислові палати, котрі представляють відповідних учасників ГТД. В Україні на сьогодні діють організації у сфері ГТД, які мають певні саморегулівні функції, однак не визнанні державою як СРО, наприклад: Асоціація Рітейлерів України (діє як професійне об'єднання у сфері роздрібної торгівлі), Асоціація виробників сільськогосподарської продукції (діє як громадське об'єднання у сфері виробництва сільськогосподарської продукції), тощо. Виокремлено АМВР (переговори, медіацію, міжнародний комерційний арбітраж) як засоби саморегулювання з огляду на важливість їх застосування для врегулювання спорів у ГТД. Досліджено види обмежень саморегулювання ГТД, до яких віднесено: 1) залежно від форми здійснення господарсько-торговельної діяльності (обмеження в оптовій, роздрібній торгівлі, громадського харчування тощо); 2) залежно від засобів саморегулювання господарсько-торговельної діяльності (обмеження щодо договорів купівлі-продажу, поставки, контрактації сільськогосподарської продукції, оренди, міни (бартеру), лізингу тощо; обмеження щодо створення та діяльності громадських об'єднань, господарських об'єднань, бірж, торгово-промислових палат); 3) обмеження у діяльності СРО залежно від галузі господарсько-торговельної діяльності.

2. The dissertation is a comprehensive study of the issues of legal support for self-regulation of economic and commercial activities, taking into account the intensification of the European integration vector, the military aggression of the Russian Federation and related factors of economic activity. The relevance and scientific novelty of the study is due to the fact that after the declaration of Ukraine's independence, no systemic legislation was adopted which would regulate social relations related to self-regulation, self-regulation of economic and commercial activities, wholesale and retail trade, as well as the procedure for the formation, registration, operation and termination of self-regulatory organizations. The study has shown that for business entities, consumers and civil society, self-regulation is a useful and effective way to regulate relations in economic and commercial activities. The theoretical foundations of self-regulation of economic and commercial activity, in particular, the concept, features, types, and means are investigated. It is established that self-regulation of economic and commercial activity is a unique, complex system of relations in which the parties independently create, choose for themselves the rules of conduct and fulfill them, relying on mutual good faith and integrity. Self-regulation of economic and commercial activities has its own peculiarities based on the type of trade (wholesale, retail, internal, external), the place of its implementation, commodity specialization in accordance with which the business entity operates, the parties to the contract, etc. Considerable attention is paid to the interaction of self-regulation of the CTD with state regulation and co-regulation. The author proposes amendments to the Commercial Code of Ukraine which would consolidate the principles of self-regulation of economic and commercial activities. The regulatory means of self-regulation of the CTD include: civil contract, commercial contract, model contract, memorandum, customary business practices, constituent documents of enterprises, local acts of self-regulatory organizations, codes of ethics, codes of practice, etc. Organizational or institutional means of self-regulation include self-regulatory organizations, public associations, business associations, exchanges (commodity exchanges), chambers of commerce and industry that represent the relevant participants in the SCA. In Ukraine, there are currently organizations in the SCA sector that have certain self-regulatory functions, but are not recognized by the state as SROs, for example: Association of Retailers of Ukraine (acts as a professional association in the retail trade), Association of Agricultural Producers (acts as a public association in the field of agricultural production), etc. The author singles out ADR (negotiation, mediation, international

commercial arbitration) as a means of self-regulation, given the importance of their use for dispute resolution in the SCA. The author studies the types of restrictions on self-regulation of the CTC, which include: 1) depending on the form of economic and trade activities (restrictions in wholesale, retail trade, public catering, etc.); 2) depending on the means of self-regulation of economic and trade activities (restrictions on contracts of sale, supply, contracting of agricultural products, lease, barter, leasing, etc; restrictions on the establishment and operation of public associations, business associations, exchanges, chambers of commerce and industry); 3) restrictions on the activities of SROs depending on the sector of economic and commercial activity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

1. Гончаренко О., Бабаджанян Г. Правове регулювання використання цифрових технологій у господарській діяльності. Юридичний бюлетень. 2020. № 12. С. 54-61. DOI <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2020.12.07>.
2. Бабаджанян Г. Договір купівлі-продажу товарів: загальні обмеження саморегулювання. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2021. № 1. С. 54-62. Серія. Юридичні науки. DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021\(114\)06/](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021(114)06/).
3. Babadzhanian, H. The concept of self-regulation of economic and trade activities. Entrepreneurship, Economy and Law. 2022. №1, 11-16, DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2022.1.02>.
4. Bakalinska O., Honcharenko O., Kaptsova T., Babadzhanian H. Advocacy of Competition in the World and Ukraine: Comparative Characteristics. Access to Justice in Eastern Europe. 2022. 4 (16). 145-158. DOI <https://doi.org/10.33327/AJEE-18-5.4-n000428>. Scopus.
5. Бабаджанян Г. Саморегулювання роздрібної торгівлі в мережі інтернет. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №2. С. 224-228. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-2/51>
6. Бабаджанян Г. Саморегулівні організації у господарсько-торговельній діяльності. Прикарпатський юридичний вісник. 2023. Випуск 4 (51). С. 20-26. DOI <https://doi.org/10.32782/pyuv.v4.2023.4>
7. Бабаджанян Г. Вільна конкуренція при соціально розвиненій економіці. Правове забезпечення соціально орієнтованої економіки. Матеріали круглого столу. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 27 квітня 2021 року. С. 10-12. URL. <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/948816d6891df459e5c17b5eaae4261df>
8. Бабаджанян Г. Торгово-промислова палата як інститут правової допомоги підприємцям. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік: тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ, 19 жовтня 2021 року. С. 90-92. URL. <https://eportfolio.kubg.edu.ua/data/conference/7691/document.pdf#page=90>
9. Бабаджанян Г. Скасування Господарського кодексу: міф чи реальність сьогодення? Правове регулювання суспільних відносин в умовах сталого розвитку: матеріали X Міжнародної наук. практ. конф. КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ, 10 грудня 2021 року. С. 237-240 URL. <http://lawconf.kpi.ua/conf2021/paper/view/25377>
10. Бабаджанян Г. Красновська Є., Шопперт Я. Реакція ЮНІСЕФ на пофномасштабну війну в Україні. Економіка, фінанси, облік і право в умовах сучасних викликів: збірник тез доповідей міжнародної

науково-практичної конференції. Полтава, 21 жовтня 2022 року. ЦФЕНД. С.101-102

- 11. Бабаджанян Г., Ущапівська А., Назарова М. Застосування етичних кодексів в умовах розвитку цифрової економіки. Всеукраїнський круглий стіл. «Правове регулювання цифрової економіки: нові виклики та можливості». Держ. торг.-екон. ун-т м. Київ. 08 червня 2023 року. С. 9-12.
<https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/1aae585307885a4abc7734a81aba2532.pdf>
- 12. Бабаджанян Г., Сбехат І. Застосування етичних кодексів міжнародними компаніями у сфері торгівлі. Збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Економіка, менеджмент і бізнес-адміністрування в системі транскордонного співробітництва». «Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова», м. Черкаси, 23 червня 2023 року. С. 61-64.
- 13. Бабаджанян Г., Коваленко В. Саморегулювання як альтернативний спосіб захисту прав інтелектуальної власності в період дії воєнного стану. Кращі практики розбудови європейських студій в умовах російської збройної агресії: Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції. м. Київ, 20-21 жовтня 2023 року. С. 13-15.
<https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/ba77e4650ee3269072ba9f97fcfd4568.pdf>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U110717

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гончаренко Олена Миколаївна
2. Olena Goncharenko

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0178-2003

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петруненко Ярослав Вікторович

2. Yaroslav V. Petrunenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1186-730X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Макутова Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 13530946

Місцезнаходження: бул. Тараса Шевченка, буд. 60, Київ, 01032, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черненко Олена Анатоліївна

2. Olena A. Chernenko

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Раєвського, буд. 23-а, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нескороджена Лариса Леонідівна

2. LARYSA NESKORODZHENA

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1484-3557

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тищенко Юлія Вікторівна

2. Yulia Tyshchenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3799-4227

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мазаракі Наталія Анатоліївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мазаракі Наталія Анатоліївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бабаджян Гаяне Бабаджанівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна